

Kam s ním?

Příloha Zbelítovského zpravodaje

Vážení spoluobčané, v letošním roce jsem inicioval uspořádání soutěže ve sběru tříděného odpadu, která si kladla za cíl vylepšit bilanci odpadového hospodářství naší obce. Dalším z cílů bylo zjistit, jak dalece jsou zbelítovští ochotni zapojit se do řešení této problematiky a v neposlední řadě šlo o získání statistických dat. Bohužel, do soutěže se zapojilo jen cca 10% domácností, za úspěch bych býval považoval alespoň 30%. Přesto, těch 14 statečných, víceméně pravidelně soutěžících domácností, plus čtyři další „jednorázovky“, mohu brát alespoň jako malý vzorek místní populace, který mi svou účastí poskytl kýžená data, která jsem převedl do následujících čísel.

Pokud by všichni občané Zbelítova třídili odpad s takovým nasazením jako soutěžící, vytrídíme ve Zbelítově ročně zhruba 9 tun plastů a nápojových kartonů, zhruba 27 tun papíru a něco málo přes 10 tun skla. Pro ilustraci, v roce 2010 jsme v obci celkem vytrídili 8,892 tun recyklovatelných odpadů. I kdybychom čísla poskytnutá soutěží vzali s dostatečnou rezervou, má naše obec co dohánět. Soutěžícím patří mé velké díky, dokázali, že ne všichni jsou lhostejní k těmto problémům.

Na následujících řádkách Vám chci ukázat, jak velké tyto problémy jsou a že se týkají nás všech, protože jde o naše vlastní kapsy, když už ne o ekologii, o naši vlastní zodpovědnost či o slušné chování člověka v občanské společnosti.

Pro rok 2011 byla v obecním rozpočtu vyčleněna částka 290.000,- Kč pro „systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů“ a částka se odvíjí od předpokládaných nákladů, čili ze zkušeností z let minulých. Letos přestala stačit už v měsíci září a v rozpočtu na rok 2012 bylo vyčleněno rovných 400.000,- Kč! Pokud odečteme předpokládaný příjem z místního poplatku v celkové výši 130.000,- Kč a bonusy od společnosti Eko-Kom v předpokládané výši 30.000,- Kč, bude obec doplácet na provoz systému 240.000,- Kč.

Co je na tom tak drahého? Spočítejte si sami, kolik peněz je potřeba, když v obci vyprodukujeme zhruba 100 tun komunálu ročně a jen 9 tun vytrídíme. Položka zahrnuje platby za svoz odpadů tříděných, dle typu kontejneru od 250,- až 650,- Kč za kus, v případě komunálu úložné na skládku 1013,- Kč za tunu, jízdné svozového vozu 759,- Kč za tunu a poplatky ve výši 500,- Kč za tunu komunálu, dané zákonem o odpadech. Všechny ceny bez „umírajícího“ DPH 10%.

Problém je v tom, že za svoz a uložení komunálu zaplatíme mnohem více, než za odvoz odpadů tříděných. V současnosti platí každý z nás místní poplatek o vcelku směšné výši 360,- Kč na osobu a rok. Zbytek nákladů na systém doplácí obec a v příštím roce se tento doplatek nejspíš přiblíží ke čtvrt milionu. Ti, kteří se zajímají o dění v obecní samosprávě, a že zástupy jich zrovna nejsou, jistě vědí, že majoritní příjem do rozpočtu obce tvoří naše vlastní daně. Z těch našich vlastních daní, ze skromné části vrácené do obecního rozpočtu díky rozpočtovému určení daní, z těch bude příští rok doslova „vyhozen na skládku takový balík“!

Osobně mě ta představa docela děsí, jako Váš zastupitel bych věděl o smysluplnějším využití těchto peněz pro blaho nás všech. Navíc, když vím, že ta částka by nemusela být tak tragická, že stačí jen být trochu zodpovědnější, nepěchovat popelnici k prasknutí tím, co do ní nepatří „každéj čtvrtek večír, než jedou klucí z technickéjch“ a třídít odpad.

Jsem přesvědčen, že ačkoliv u nás v obci žijí lidé, kteří jsou schopni „nacpat“ do popelnice cokoliv, je mezi námi většina těch, kteří ve vztahu k odpadu uvažují, třídí jej alespoň částečně a tyto problémy jim nejsou zcela lhostejné. Problémem naší obce je právě přeplněnost popelnic, že ve svozové dny je většina nádob plných a mnohé jsou naplněny netříděným nebo jen částečně vytríděným odpadem. Jistě, mnozí z nás si řeknou, „když jsem si to zaplatil, ať to vyvezou“, pak snadno přibývá tuna za tunou. Je nutné si uvědomit, že průměrný občan naší vlasti vyprodukuje zhruba 200 kg odpadů ročně (ve Zbelítově přes čtvrt tuny), ale z tohoto množství by se dala více než polovina vytrídít. Zhruba 45% představují složky recyklovatelné, ponejvíce plasty a papír a zhruba třetinu domovního odpadu představuje biologický odpad, který lze například kompostovat. Jen malá část odpadů z domácností by tedy měla končit v popelnici.

Jedním z navrhovaných řešení této situace by bylo zrušení týdenního svozu odpadu během zimního období. Týdenní svoz byl zaveden především proto, že v zimě produkují mnohé místní domácnosti navíc popel z topenišť a odpadu je tak více. Zavedení čtrnáctidenních svozů by sice ušetřilo obci část nákladů, ale asi by zkomplikovalo život těm, kteří topí uhlím. Na druhou stranu, pokud bude málo místa v popelnici, donutí to dotčené domácnosti více třídít? Anebo se nad Zbelítovem bude vznášet více „opojné vůně“ od paličů plastů a dalších „delikates“, než je tomu nyní?

Dalším možným opatřením by mohlo být navýšení místního poplatku. Současná legislativní úprava dovoluje obcím vybírat poplatek o výši až 500,- Kč na osobu a rok, nyní je projednáván návrh zákona, kdy by tato částka měla být navýšena. Jak všichni víme, tento poplatek je ve Zbelítově 360,- Kč a zdaleka neodpovídá reálným nákladům obce, které by v příštím roce mohly přesáhnout 1000,- Kč na obyvatele a rok!

Dalším návrhem je návrat k takzvanému „známkovému systému“, čili „smlouvě na úhradu systému shromáždování, sběru, ...atd.“, jak se tento druh zpoplatnění nazývá. Problémem tohoto poplatku je především to, že už s ním nepočítá návrh nového zákona, kdy by měl být zachován pouze poplatek na principu místního poplatku a poplatku podle zákona o odpadech. Zavádět nyní jiný druh zpoplatnění systému a pak se vracet prakticky k tomu, který funguje dnes, se mi jeví jako neopodstatněné. Navíc, v listopadu jsem se zúčastnil semináře o problémech odpadového hospodářství obcí Jihočeského kraje, kde jsme byli jako zástupci obcí varováni pracovníky Krajského úřadu a společnosti Eko-Kom, abychom tuto formu úhrady nezaváděli. A to z toho důvodu, že v obcích, kde byla tato forma úhrady zavedena, došlo k velkému poklesu třídění odpadů, což mají doloženo. Mají-li tuto zkušenost ti z nejpovolanějších, ti kteří „do toho vidí nejlépe“, má zavedení tohoto poplatku smysl?

Aby jste pochopili, jaké zákonné možnosti mají obce v současnosti, popíšu Vám je. O tzv. **známkovém systému** jsem napsal výše, koneckonců většina z nás si jej pamatuje, ve Zbelítově fungoval tento smluvní systém v nedávné minulosti.

V současnosti zavedený **místní poplatek** platí jen občané s trvalým pobytem a vlastníci rekreačních objektů. Jeho výše je stanovena zákonem na maximum 500,- Kč na osobu a rok, všechny souvislosti upravuje místní vyhláška a řídí se § 10b Zákona o místních poplatcích .

Třetí možností, kterou mají obce je **poplatek za komunální odpad** dle § 17a Zákona o odpadech . Poplatníkem je každá fyzická osoba, při jejíž činnosti na území obce vzniká komunální odpad. Plátcem poplatku je pak vlastník nemovitosti, kde vzniká komunální odpad. Maximální výše poplatku se stanoví podle předpokládaných oprávněných nákladů obce na nakládání s komunálním odpadem rozvržených na jednotlivé poplatníky podle počtu a objemu nádob k odkládání odpadů u jednotlivých nemovitostí nebo podle počtu uživatelů bytů a s ohledem na úroveň třídění tohoto odpadu .

Uvedené tři systémy nelze kombinovat a **v budoucnu by měl být zachován pouze jeden poplatek**. Ten by vycházel z poplatku za komunální odpad, tedy vztahoval by se k nemovitosti, jeho výše by odpovídala skutečným nákladům obce a hrazen by měl být formou místního poplatku. Budou jej, podobně jako v současnosti místní poplatek, tvořit dvě složky, čili **250,- Kč na osobu a rok za odpad tříděný a až 750,- Kč na osobu a rok za komunální odpad**. Jak vidno, zdražení poplatků se asi nevyhneme.

Jednou z možností, která by také mohla pomoci řešení problému s odpady, by mohlo být vybudování **komunitní kompostárny** v naší obci. Problém některých obyvatel Zbelítova je, že jsou schopni do popelnic vhodit také množství biologického, kompostovatelného odpadu. Doložené případy jsou tráva, větve či dokonce králíčí hnůj. Jako obec máme podle zákona možnost zřídit tzv. komunitní kompostárnu, kde by se řízeným kompostováním mohly zpracovávat některé biologické odpady – tráva, listí, štěpkované větve, ale i kuchyňské rostlinné zbytky a dokonce některé druhy papíru. Jako kompostárna stačí oplocené místo s (ne)zpevněným povrchem, kde by v hromadách docházelo k řízenému aerobnímu zrání kompostu, který by pak měl být zpracováván na území obce k údržbě zeleně. Výhodou pro obec je vyjmutí bioodpadů z režimu odpadů, výhodou pro občany je alternativa „kam s ním“, když už nechtějí kompostovat na své zahrádce. Nevýhody se týkají především nákladů na zřízení kompostárny a její provoz, tedy na řízené zrání, neboť pro prohazování většího množství hmoty je potřeba technika a s tím spojené náklady. Také rozhodne ochota či neochota občanů dovážet odpad do kompostárny, která by byla na jednom místě poblíž obce. Samozřejmě je pro vybudování kompostárny požádat o dotace, žádost ale vyžaduje mimo přípravy a zpracování projektu hlavně Vaši ochotu zapojit se.

Před samým závěrem už jen zmíním pro někoho nepříjemná fakta. Původcem odpadů jsou podle legislativy obce. Ve chvíli, kdy vložíte „do nádoby k tomu určené“ odpad z Vaší domácnosti, stává se obec jeho výhradním vlastníkem. A obec, jako jeho majitel, může samozřejmě provádět jeho kontroly a zjišťovat „hříšné lidi obce zbelítovské“. Nádobu k tomu určená je i Vaše popelnice a jedním z návrhů je provádět příští rok namátkové kontroly. Ne proto, že máme právo udělit Vám sankci podle zákona, pokud tam nalezneme, co tam nepatří, ale proto, abychom zjistili ty, kterým je tento článek určen především. K tomuto tématu je třeba dodat, že v obci není zaveden „pytlový“ sběr komunálního odpadu a ten patří pouze do popelnic. Pytle a tašky s odpadem a objemné odpadky u popelnic jsou také prohřeškem, de facto černou skládkou! Skládku u Jenišovic není daleko a automobil se snad najde v každé domácnosti, není-liž pravda?

A na závěr malé shrnutí. Největším problémem obce je množství komunálního odpadu, přeplněnost popelnic, ve kterých se nachází množství odpadu, který by mohl být vytríděn. V loňském roce byla rozšířena sběrná místa s kontejnery na plasty, nápojové kartony, papír a sklo, stačí jen doma třídit a udělat si třeba jednou týdně malou procházku ke kontejnerům. Byla také vyklizena obecní garáž, kde je sběrné místo pro kovy, nebezpečný odpad a elektroodpad, kam můžete uvedené odpady donést, po domluvě na OÚ kdykoliv. Co se týče biologického odpadu, tento problém je nyní v řešení, záleží také na Vás, vyjádřete se.

Dovolte mi, abych Vám popřál úspěšný a pohodový rok 2012 a více rozvahy během řešení otázky „kam s ním“!

Tomáš Příbyl, místostarosta obce

Anketa

V návaznosti na předchozí článek jsem pro Vás připravil malou anketu, která by měla nám, obecním zastupitelům, pomoci v rozhodování při dalších krocích v řešení problematiky odpadového hospodářství obce. Anketa je zcela dobrovolná a anonymní a vyplněný anketní lístek můžete vhodit do schránky u Obecního úřadu. Děkujeme za Vaše odpovědi.

Jak se stavíte k vyvážení popelnic v zimním období?

- Byl bych radši, kdyby popeláři jezdili každý týden.
- Nevadilo by mi pokud by jezdili jen jednou za čtrnáct dní.

Jaký je Váš názor na místní poplatek za odpad?

- Byl bych rád, kdyby zůstal stejný.
- Nevadilo by mi, kdyby se průběžně mírně zvyšoval.
- Nevadilo by mi, kdybych platil současné maximum 500,- Kč za osobu ročně.
- Uvítal bych známkový systém místo paušálních poplatků.

Třídíte odpad?

- Netřídím a ani bych netřídil**, pokud by obec zavedla kontroly a hrozily by mi sankce.
- Netřídím, ale asi bych třídil**, pokud by obec zavedla kontroly a hrozily by mi sankce.
- Třídím:**

☐ plasty	☐ nebezpečný odpad
☐ nápojové kartony	☐ elektroodpad
☐ papír	☐ biologický odpad
☐ sklo	☐ kovy

Jak se zbavujete kompostovatelných odpadů?

Tráva: kompostuji zkrmuji jinak: Jak?

Větve: kompostuji pálím jinak: Jak?.....

Listí: kompostuji pálím jinak: Jak?

Papír: kompostuji pálím vhazuji do kontejneru

Kuchyň. zbytky: kompostuji zkrmuji jinak: Jak?.....

Uvítali by jste v obci komunitní kompostárnu?

- Je mi to jedno.
- Mám vlastní kompost
- Ano, ale nejsem moc ochoten odvážet sám odpad do kompostárny.
- Ano a jsem ochoten odvážet sám odpad do kompostárny.

Chcete-li vědět více:

<http://www.jihoceske-trideni.cz/>

<http://www.jaktridit.cz/>

<http://www.trideniodpadu.cz>